

ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 105 โรงเรียน กับอีก 2 สาขา โดยศึกษาจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนจำนวน 1,053 คน โดยแยกเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ซึ่งมีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนละ 9 คน จำนวน 87 โรงเรียน เป็นประชากรจำนวน 783 คนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ ซึ่งมีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนละ 15 คน จำนวน 18 โรงเรียน เป็นประชากรจำนวน 270 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยตารางซีและมอร์แกน (ไพศาล วรคำ. 2554 : 461) โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น จากนั้นจึงทำการสุ่มตัวอย่างสมาชิกแต่ละขนาดโรงเรียนด้วยการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้วิธีจับสลากหมายเลขจากบัญชีรายชื่อ จนได้จำนวนครบตามที่ต้องการของโรงเรียนแต่ละขนาด โดยมีสถานภาพเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนประถมศึกษา ที่มีตำแหน่งเป็นประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนศิษย์เก่า ตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนครู และผู้อำนวยการโรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างรวมเป็น จำนวน 415 คน โดยแยกเป็น ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กจำนวน 69 โรงเรียน เป็นคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 345 คน ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 14 โรงเรียนเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 70 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่

2.1 แบบสอบถามสภาพการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหาร โรงเรียนเป็นฐานของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ที่ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานการบริหารฐานโรงเรียนไว้ 3 ด้านคือ 1) ด้านการ

กระจายอำนาจ จำนวน 4 มาตรฐาน 2) ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม จำนวน 2 มาตรฐาน และ 3) ด้านการบริหารจัดการที่ดี จำนวน 3 มาตรฐาน รวมเป็น 9 มาตรฐาน 50 ตัวบ่งชี้ ซึ่งเกี่ยวกับงานทั้ง 4 งานในโรงเรียน คืองานด้านการบริหารวิชาการ งานด้านการบริหารงบประมาณ งานด้านการบริหารงานบุคคลและงานด้านการบริหารทั่วไป (กระทรวงศึกษาธิการ.2546 : 32)

2.2 แบบสัมภาษณ์ เพื่อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

3. ตัวแปรที่ศึกษา (Variables)

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent variables) ได้แก่

3.1.1 สถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกเป็น

- 1) ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา
- 2) ตัวแทนศิษย์เก่า
- 3) ตัวแทนผู้ปกครอง
- 4) ตัวแทนครู
- 5) ผู้อำนวยการ โรงเรียน

3.1.2 ขนาดโรงเรียนจำแนกเป็น

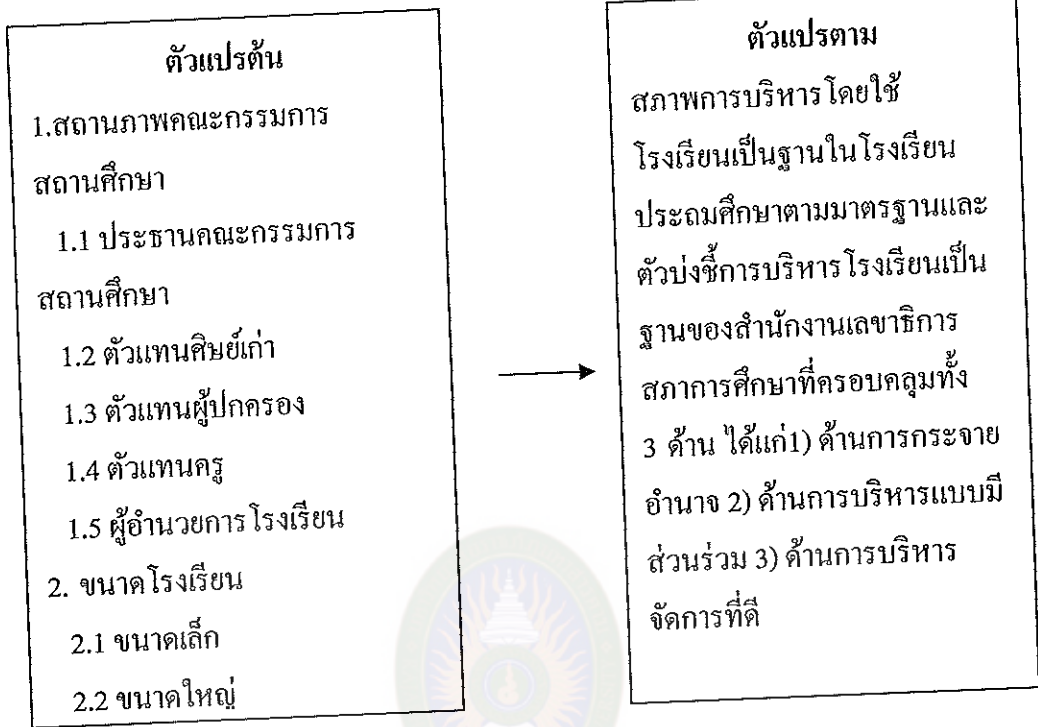
- 1) ขนาดเล็ก
- 2) ขนาดใหญ่

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent variables) ได้แก่ สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียน

เป็นฐานของโรงเรียน ตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนเป็นฐาน ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ที่ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานการบริหารฐานโรงเรียนไว้ 3 ด้านคือ

- 1) ด้านการกระจายอำนาจ 2) ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมและ 3) ด้านการบริหารจัดการที่ดี

กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สภาพการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน หมายถึง ระดับการปฏิบัติโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โรงเรียนตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหาร โรงเรียนเป็นฐานของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ที่กำหนดเกณฑ์มาตรฐานการบริหารฐานโรงเรียนไว้ 3 ด้านคือ
 - 1) ด้านการกระจายอำนาจ มี 4 มาตรฐาน 2) ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม มี 2 มาตรฐาน และ 3) ด้านการบริหารจัดการที่ดี จำนวน 3 มาตรฐาน ตามรายละเอียดของแต่ละด้าน ดังนี้
 - 1.1 ด้านการกระจายอำนาจ หมายถึงการเพิ่มอำนาจให้กับสถานศึกษา และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย และการจัดทำแผนพัฒนาในการจัดการศึกษา ผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนได้เสียในการจัดการศึกษาต้องมีความกล้าหาญเชิงคุณธรรม จริยธรรม มีความมุ่งมั่นตั้งใจในการบริหารจัดการศึกษา โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานด้านการกระจายอำนาจที่มุ่งเน้นให้สถานศึกษามีความอิสระและคล่องตัว ในการบริหารจัดการภาระงานหลักทั้ง 4 งานของสถานศึกษาคือ งานบริหารวิชาการ งานบริหารนุเคราะห์ งานบริหารงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป

1.2 ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึงการเปิดโอกาสให้องค์กรและบุคคล และเครือข่าย ผู้ร่วมงานและให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เข้ามามีบทบาทในการพิจารณาปัญหาและ ตัดสินใจร่วมกันปฏิบัติงานร่วมกันอย่างเหนียวแน่นและสอดคล้องประสาน ผู้เข้ามามีส่วนร่วมเกิด ความภาคภูมิใจ มีความรู้สึกเป็นเจ้าของ มีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารและจัดการศึกษา

1.3 ด้านการบริหารจัดการที่ดี หมายถึงการยึดหลักธรรมาภิบาลของการบริหาร กิจการบ้านเมืองที่ดี มาเป็นแนวทางในการบริหารจัดการซึ่งประกอบด้วยระบบบริหาร และ การจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับอุดมการณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ระบบบริหาร และจัดการศึกษาที่ยึดหลักธรรมาภิบาล เพื่อมุ่งประโยชน์ผู้เรียนเป็นสำคัญ และมีระบบบริหาร และจัดการศึกษาที่พร้อมรับการตรวจสอบคุณภาพและประสิทธิภาพ

2. งานทั้ง 4 งานในโรงเรียน ได้แก่ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหาร งบประมาณ ด้านการบริหารบุคคลและด้านการบริหารทั่วไป ตามรายละเอียดของแต่ละงาน คือ

2.1 งานด้านการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารจัดการซึ่งถือเป็นงาน หลักหรือภารกิจหลักของสถานศึกษา ที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2445 มุ่งให้กระจายอำนาจ ให้สถานศึกษาสามารถดำเนินการ ได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในสถานศึกษาให้ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล ตลอดจนปัจจัย เกื้อหนุนในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพ โดยการร่วมมือกันเป็น เครือข่าย ครู ผู้บริหาร ผู้ปกครองและชุมชน มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ทำให้สถานศึกษามี ความเข้มแข็งในการบริหารและจัดการ ส่งผลให้สถานศึกษาจัดการศึกษามีคุณภาพและ มาตรฐาน

2.2 งานด้านการบริหารงบประมาณ หมายถึง การบริหารเกี่ยวกับการเงิน ที่สถานศึกษามีความเป็นอิสระในการตัดสินใจ มีความคล่องตัว ความโปร่งใส ความรับผิดชอบ ที่ตรวจสอบได้ โดยการจัดสรรงบประมาณที่เสมอภาคและเท่าเทียมแก่สถานศึกษาของรัฐ และ เอกชน บริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงาน ให้ได้ผลผลิตหรือผลลัพธ์ตาม ข้อตกลงของการให้บริการ

2.3 งานด้านการบริหารงานบุคคล หมายถึงการบริหารครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง กับการจัดการศึกษาในสถานศึกษาที่ต้องการให้การบริหารงานบุคคลคล่องตัว อิสระ ภายใต

กฎหมายและระเบียบตามหลักธรรมาภิบาล ครูได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ

2.4 งานด้านการบริหารทั่วไป หมายถึง งานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบขององค์กร การให้บริการงานอื่นๆ มีบทบาทในการประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและอำนวยความสะดวกต่างๆ และการมีส่วนร่วมของบุคคลในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทุกรูปแบบ มุ่งให้สถานศึกษาใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีต่างๆ อย่างเหมาะสม

3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึงกลุ่มบุคคลที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 เป็นคณะกรรมการสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรปกครองท้องถิ่น ผู้แทนองค์กรศาสนา ผู้แทนองค์กรชุมชน และผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 9 -15 คน ตามขนาดของโรงเรียน

4. ขนาดของโรงเรียน หมายถึง การกำหนดขนาดของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการกำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่ง ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 โดยแบ่งโรงเรียนไว้เป็น 2 ขนาด ดังนี้

4.1 ขนาดเล็ก หมายถึงสถานศึกษาที่มีนักเรียนไม่เกิน 300 คน

4.2 ขนาดใหญ่ หมายถึงสถานศึกษาที่มีนักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป

(กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 13)

5. โรงเรียน หมายถึงโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ในปีการศึกษา 2555 จำนวน 105 โรงเรียนกับอีก 2 สาขา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ได้ทราบถึงระดับการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหาร โรงเรียนเป็นฐานของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 เพื่อนำเสนอต่อผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับรู้และนำไปใช้ประโยชน์ต่อการบริหารการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาต่อไป

2. ทำให้ได้ทราบระดับความคิดเห็นต่อสภาพการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้การบริหาร โรงเรียนเป็นฐานของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

ตามขนาด โรงเรียนและสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 เพื่อนำผลที่ได้ไปปรับปรุง
กระบวนการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

3. ได้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางแก่ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษาขั้น
พื้นฐาน ครู ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY